

Základné metódy tvorby multimedialneho obsahu

Návrh a tvorba multimedialnej aplikácie

Ing. Peter Kapec, PhD.

ZS 2020-21

Obsah

- Tvorba multimédií
- Návrh multimediálnej aplikácie
- HTML

Tvorba multimédií

Tím / profesie

- Kto sa bude podieľať na vývoji multimed. produktu ???

Tím / profesie

Pre vývoj multimed. produktu treba:

- Projektový manažér
  - *Day-to-day* plánovanie, rozpočet, stretnutia, znalosti HW/SW, ľudské schopnosti...
- Expert na problematiku
  - „vždy sa zide“, často zákazník
- Scenárista

Tím / profesie.

- Umelci:
  - Dizajnér
  - Animatér (2D/3D)
  - Hudobný skladateľ
  - Zvukový producent, zvukový špecialisti
    - Zvukové efekty, tvorba nahrávok, editácia...
  - Video producent, video špecialisti
    - Ako natočiť video, preniesť do PC a upraviť video

Tím / profesie..

- Vývoj:
  - Dizajnér multimédií
    - Zabezpečuje vizuálnu konzistenciu
    - „*blueprint*“ pre obsah, média a interakciu
  - Informačný dizajnér
    - Štruktúra obsahu, navigácia, vhodné prezentačné metódy
  - Dizajnér rozhrania
    - Návrh, implementácia a testovanie rozhrania
  - Programátor
    - C++, Java, HTML, JavaScript, AJAX, PHP, ...

Tím / profesie...

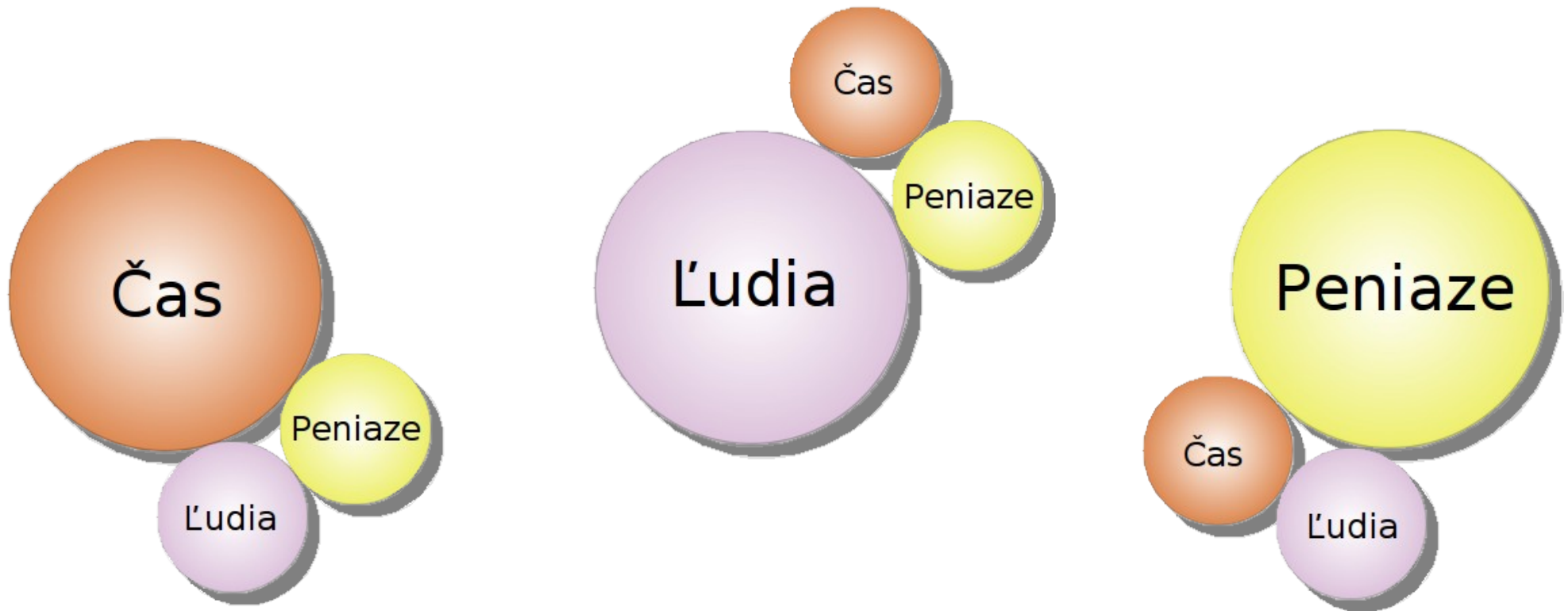
- Právnik
  - Patenty
  - *Digital Rights Management* (DRM)
- *Media Acquisition*
  - Získanie médií od tretích strán
- Marketing

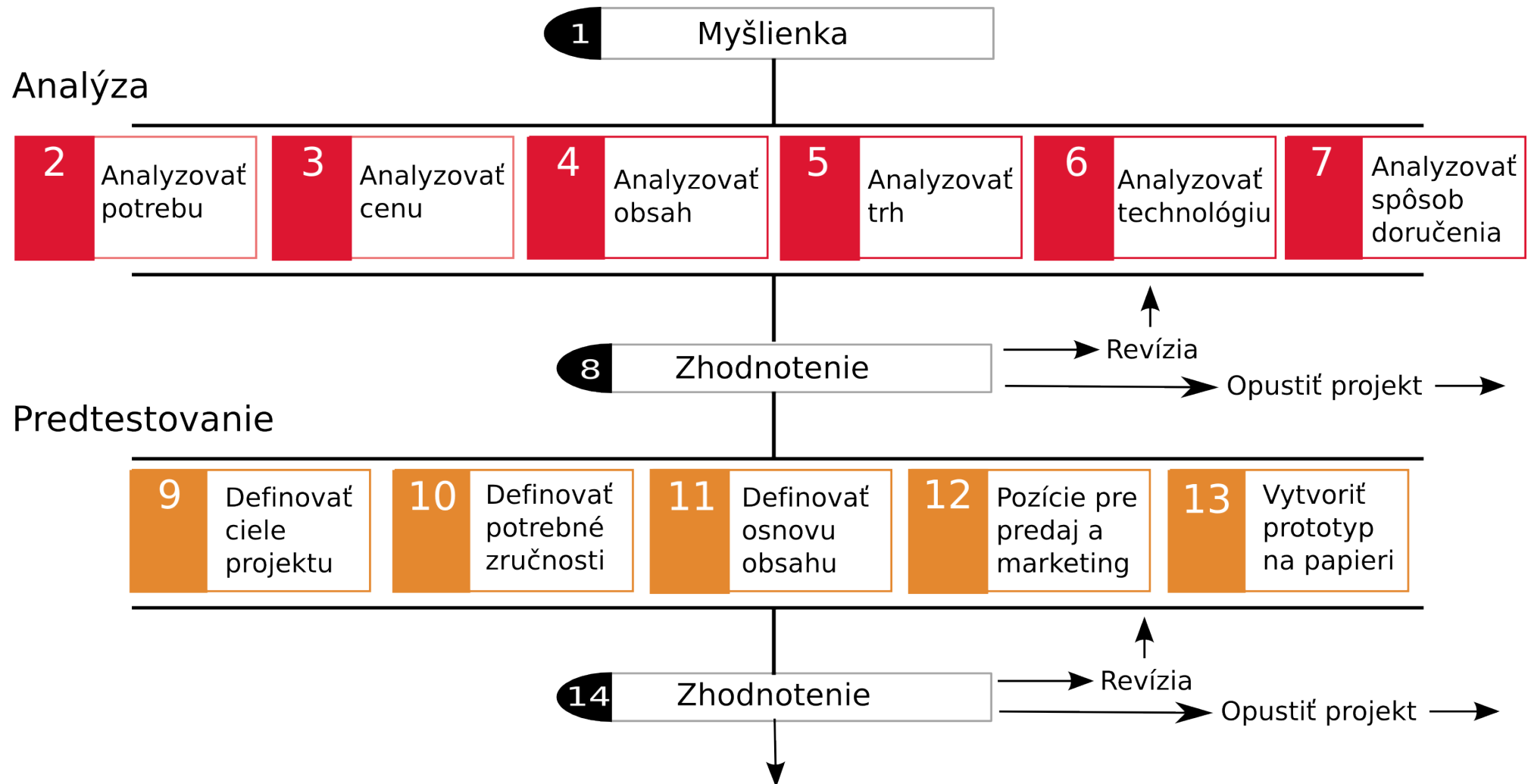
Náklady

- Ľudské zdroje sú len jeden z faktorov
- Aké ďalšie faktory môžeme identifikovať ???

Odhad nákladov

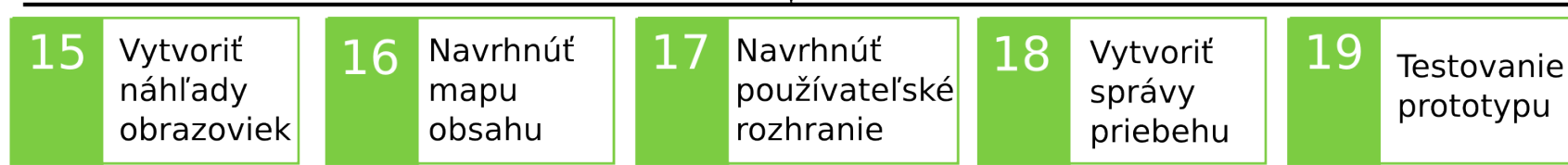

Proces tvorby multimédií

Proces tvorby multimédií.

Vývoj prototypu

cieľová skupina

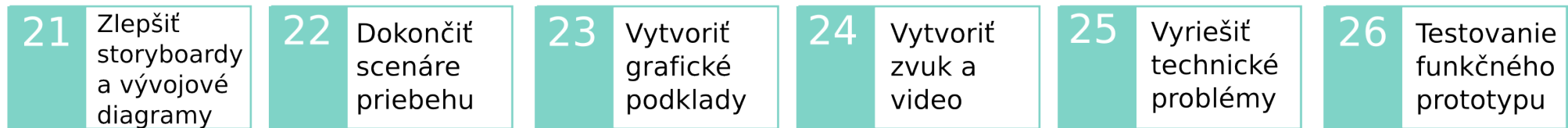
20

Zhodnotenie

Revízia

Opustiť projekt

Vývoj alfa verzie

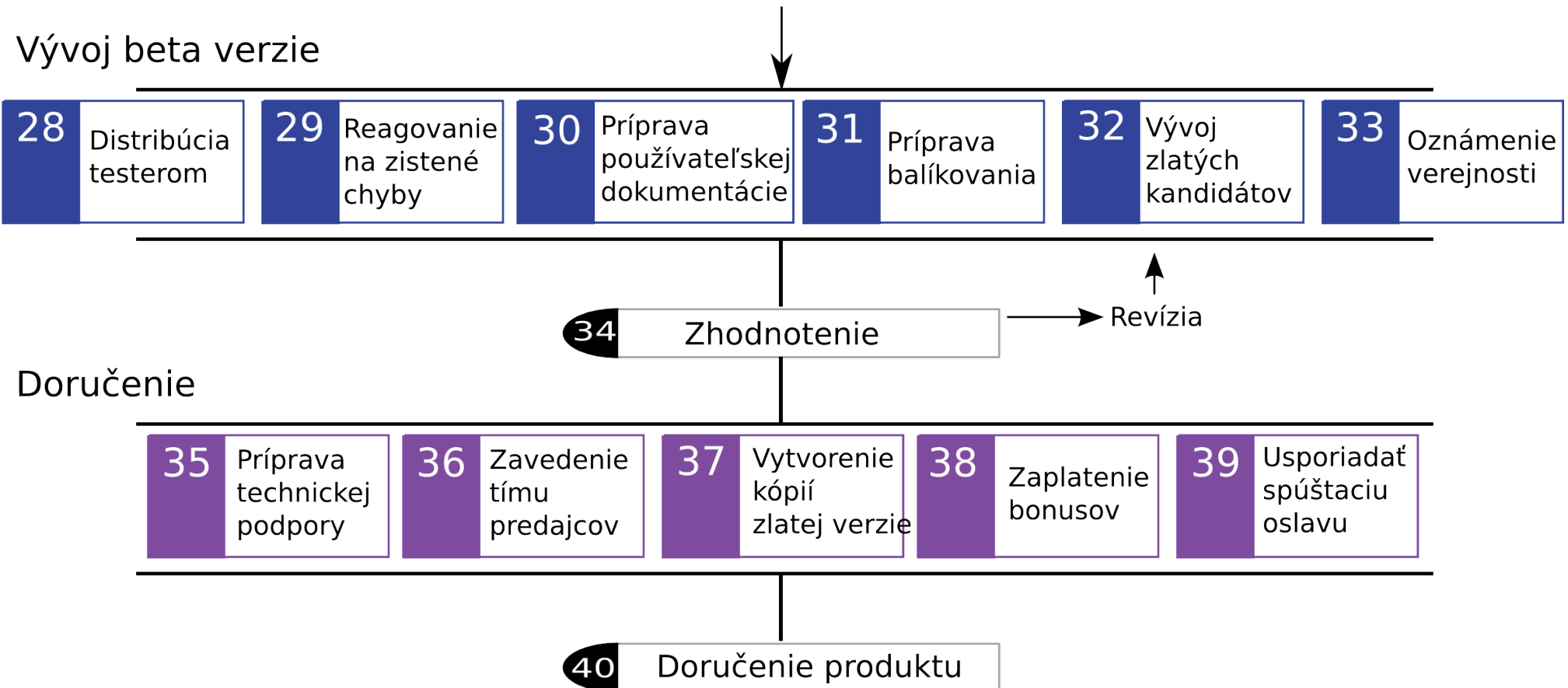
cieľová skupina

27

Zhodnotenie

Revízia

Proces tvorby multimédií..

Analýza

- Nájdenie „rovnováhy“ medzi
  - Účel resp. cieľ projektu
  - Vhodnosť projektu
  - Náklady na produkciu a dodanie

Zodpovedať

- Aká je podstata toho, čo chceš robiť? Aký je tvoj cieľ a odkaz?
- Kto je tvoja zamýšľaná cieľová skupina? Kto budú tvoji koncoví používatelia?
- Čo už vedia o danej téme?
- Budú rozumieť výrazom špecifickým pre odvetvie (žargón), a aké informácie od tvojho projektu potrebujú?
- Aké budú ich platformy na ktorých budú multimédiá prehrávať, a aké sú minimálne technické možnosti týchto platforiem?
- Je projekt pre zákazníka? Ak áno, čo požaduje?
- Ako môžeš svoj projekt organizovať?
- Aké multimediálne prvky (text, zvuk a vizuálne prvky) dokážu čo najlepšie doručiť tvoj odkaz?

Zodpovedať.

- Máš už obsahový materiál s ktorým môžeš podporiť svoj projekt, ako napríklad staré videokazety alebo video súbory, hudbu, dokumenty, fotografie, logá, reklamy, reklamné balíčky alebo iné predlohy / diela?
- Bude potrebná interaktivita?
- Je tvoj nápad odvodený z existujúcej témy, ktorá môže byť vylepšená multimédiami, alebo vytváraš niečo totálne nové?
- Aký hardvér / technológia je dostupná na vývoj tvojho projektu? Je dostačujúci?
- Koľko máš úložného priestoru? Koľko potrebuješ?

Zodpovedať..

- Aké sú tvoje schopnosti a zručnosti s daným softvérom / hardvérom, technológiou?
- Dokážeš spraviť projekt sám?
- Aký multimediálny softvér máš k dispozícii?
- Dokážeš pracovať so softvérom sám? Kto ti môže pomôcť?
- Koľko máš času?
- Aký je tvoj rozpočet na projekt?
- Ako budeš finálny projekt šíriť?
- Budeš potrebovať aktualizovať a/alebo robiť podporu pre finálny produkt?

Plánovanie tvorby multimédií

- Rozsah projektu
  - Ujasniť si ciele, obsah a vhodné metódy
- Vytvorenie plánu
  - schopnosti, čas, rozpočet, nástroje a zdroje
- Mať plán predtým, ako:
  - sa plánuje rozloženie a obsah multimed. prezentácie
  - vytvára grafika, zvuk, texty atď.

Vývoj produktu

- Vývoj prototypu
  - „*Proof-of-concept*“, štúdia vhodnosti
  - Časť projektu, ktorá sa z časti implementuje
  - Skúšajú rôzne prístupy → rôzni kandidáti na finálny produkt
  - Kontrolovať prototyp voči:
    - Technológie, náklady, trh / zákazník, ľudská interakcia
  - Nebáť sa zmien!

Vývoj produktu.

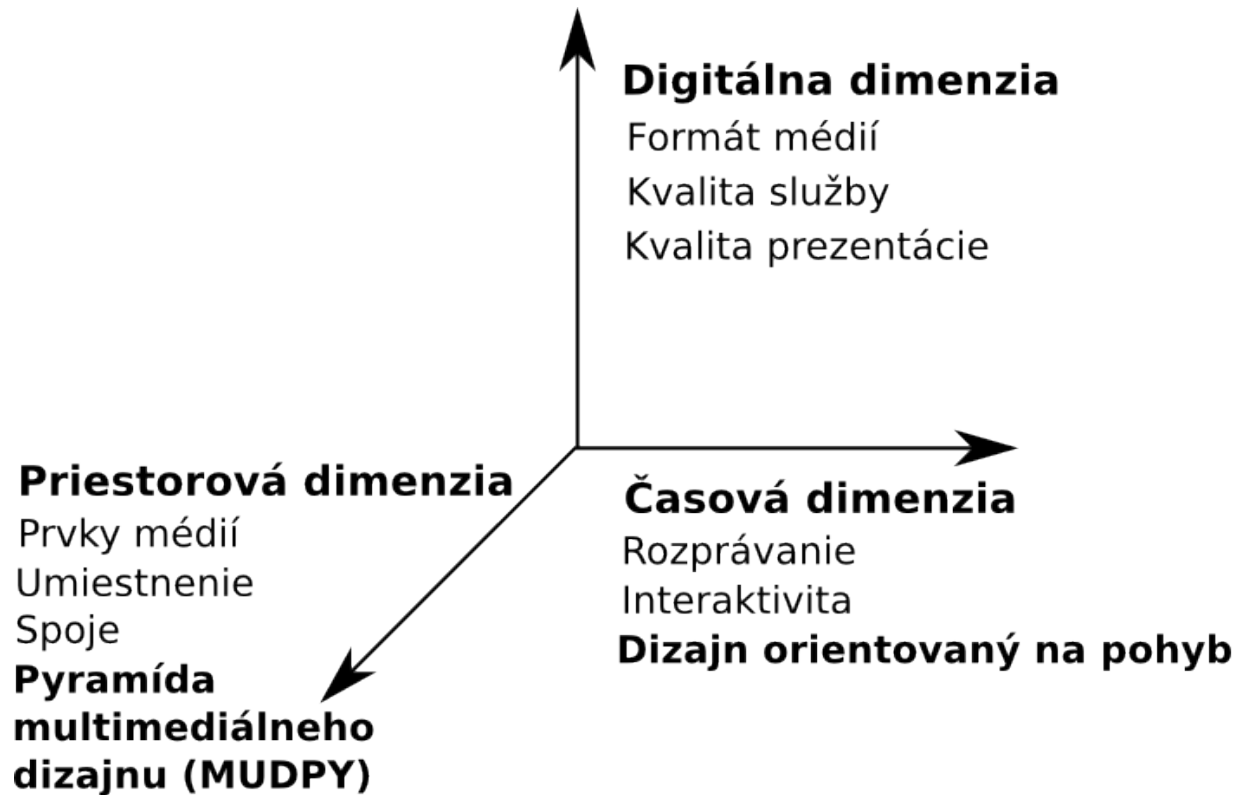
- Alfa vývoj
  - Podrobné plánovanie
  - Konkretizácia riešení
  - Zvyšovanie úsilia, množstva práce a participujúcich
- Beta vývoj
  - Vynaložené značné úsilie, množstvo času a peňazí
  - Značná časť vlastností funguje
  - Testovanie
- Dodanie produktu

Multimedia Authoring

- Definícia:
Vytváranie multimédií zahŕňa porovnávanie, štruktúrovanie a prezentovanie informácií vo forme digitálnych multimédií, ktoré môžu začleňovať text, zvuk, statické aj pohyblivé obrázky (video)

Dimenzie authoring-u

- NIE sú navzájom úplne ortogonálne → zmeny v jednej môžu mať vplyv na iné

Dimenzie authoring-u.

- Časová dimenzia
  - Kompozícia multimédií / multimed. prezentácií v čase
  - Používateľ môže meniť poradie
  - *Movement Oriented Design* (MOD) model

Dimenzie authoring-u..

- Priestorová dimenzia
  - Kompozícia multimédií / multimed. prezentácií v priestore – „umiestnenie na obrazovke“
  - Prepojenie – odkazy
  - *Multimedia Design and Planning Pyramid* (MUDPY) model

Dimenzie authoring-u...

- Digitálna dimenzia
  - Kódovanie multimedialného obsahu
  - Meta-informácie
  - Nie „zbytočné“ používanie multimédií
    - Napr.: poskakujúci text, ktorý nesie dôležitú informáciu
    - **Digitálne objekty** → relevantné k cieľom / zámerom prezentácie

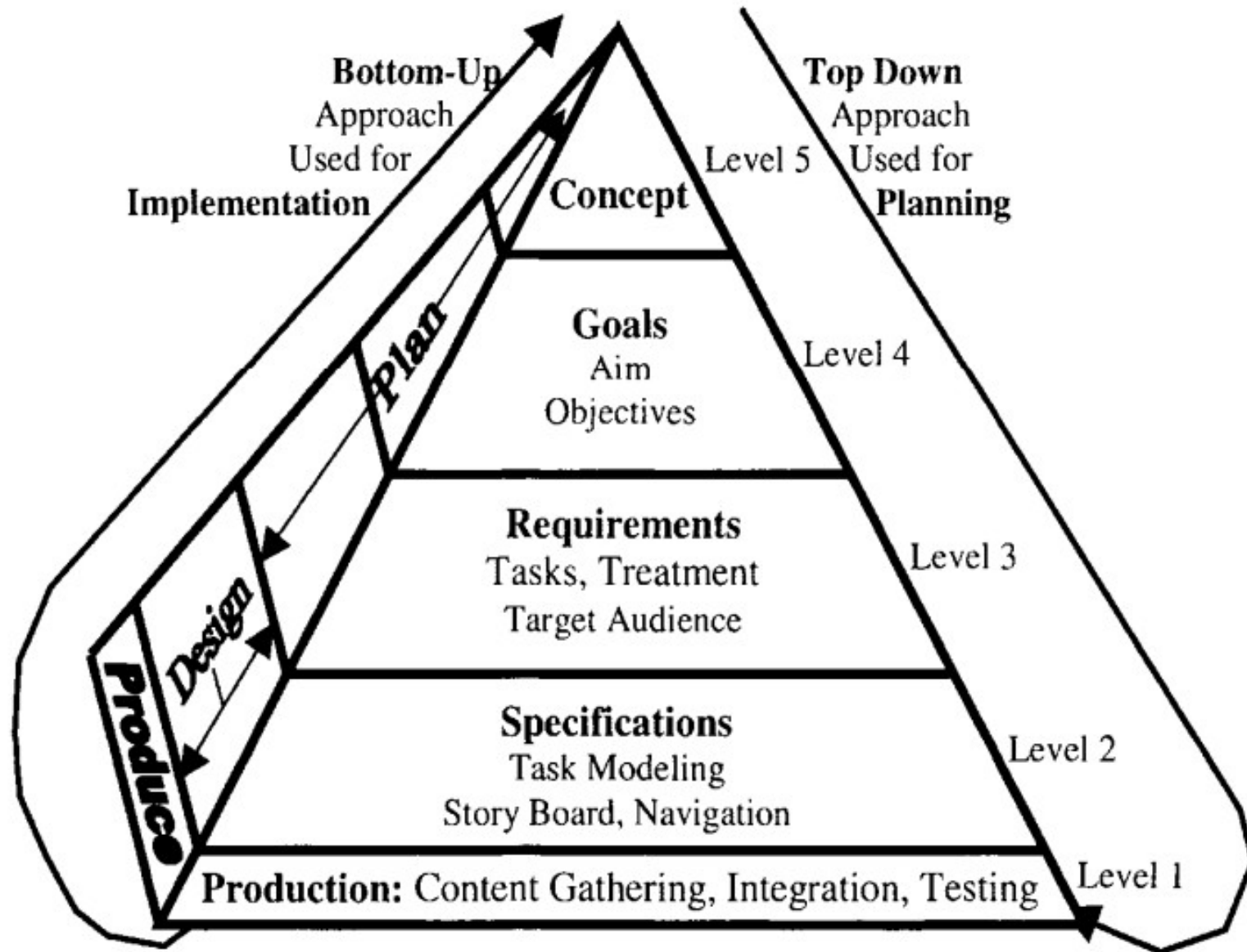
Movement Oriented Design (MOD)

- Využíva prístup: „rozprávanie príbehu“
- Zameriava sa na aspekty:
  - Motivácia – Why?
    - Začína problémom → rozdelenie na pod-problémy
    - Hľadá riešenie „rozprávaním príbehu“, ktorý rieši tieto problémy

Movement Oriented Design (MOD)

- Potreby – What?
  - Čo chcú používatelia?
    - Emocionálny zážitok
    - Najlepší spôsob – rozprávanie príbehu
- Štruktúra – How?
  - Začiatok, stred, koniec
  - Navigácia
    - Rôzne navigačné cesty
    - rôzne príbehy „riešiace“ problém

Multimedia Design and Planning Pyramid (MUDPY)

Multimedia Design and Planning Pyramid (MUDPY)

- Model podporujúci systematické:
  - plánovanie, návrh a produkciu multimed. projektov
- Definovanie komunikačného rámca
  - návrhový / dizajnový tím ↔ produkčný tím
- 5 úrovní
  - návrh / dizajn – zhora-nadol
  - implementácia – zdola-nahor

Multimedia Design and Planning Pyramid (MUDPY)

- Concept
  - prehľad projektu v niekoľkých vetách
  - nižšie úrovne – naplniť koncept
- Goals
  - Aim – zámer a účel projektu
  - Objectives – zoznam výstupov, produktov

Multimedia Design and Planning Pyramid (MUDPY)

- Requirements
  - zoznam požiadaviek (zmyslu-plných)
  - **Target Audience**
    - vek, profesia, záujmy, špeciálne potreby atď.
  - **Treatment**
    - vzhľad multimed. prezentácie
    - množstvo typov multimédií
    - zvažovať potrebné miesto a prenosové kapacity

Multimedia Design and Planning Pyramid (MUDPY)

- Specifications
  - formálne spísanie požiadaviek - kontrakt
  - **Task Modeling**
    - cieľom-orientované úlohy
  - **Storyboard**
    - náčrt rozhrania
    - pohľad na systém ako celok / jednu pod-časť
    - meta-informácie (informácie o obsahu)
  - **Navigation**
    - návrh navigačnej štruktúry

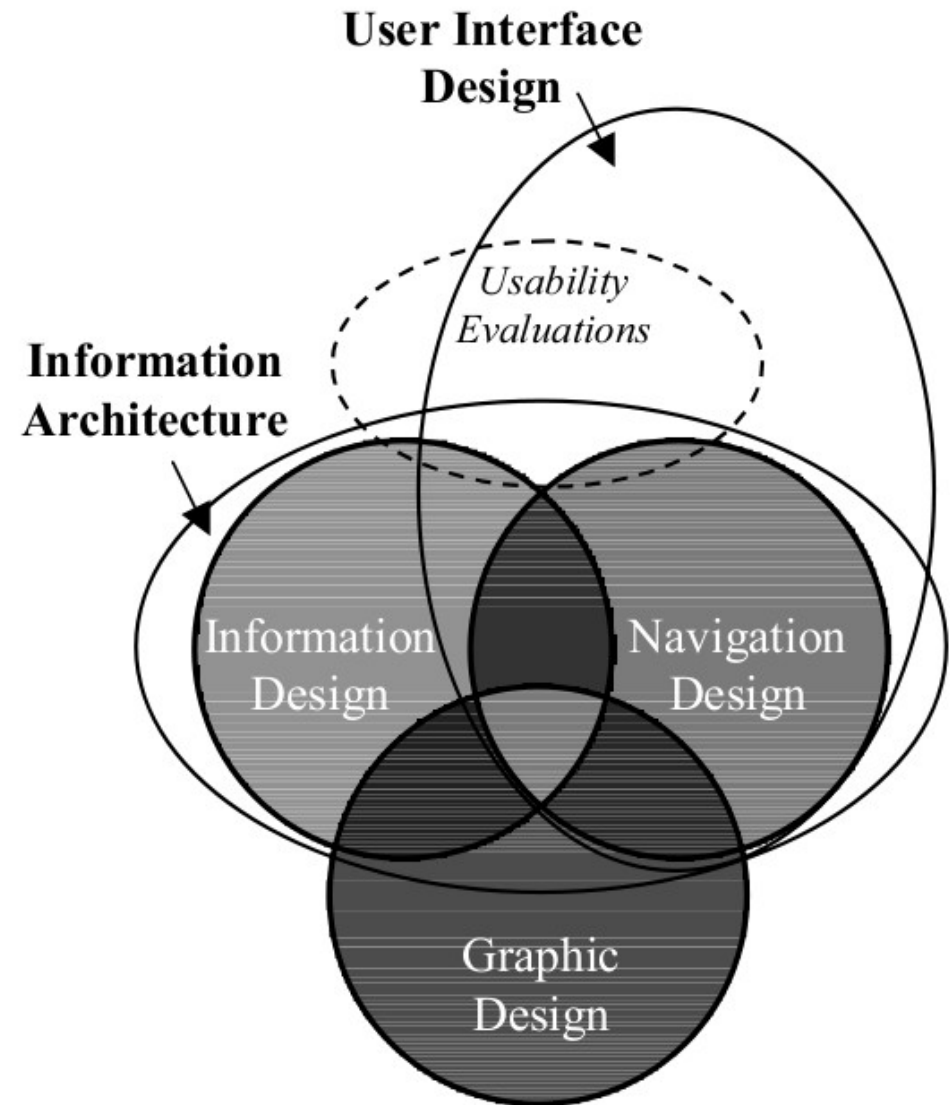
Multimedia Design and Planning Pyramid (MUDPY)

- **Production**
  - **Content gathering**
    - získanie textu, fotografií, audia a videa atď.
  - **Integration**
    - pomocou autoring-ových nástrojov, vlastnej implementácie
  - **Testing**
    - testovanie častí i systému ako celku za rôznych operačných podmienok

Návrh multimediálnej aplikácie

Návrh

- Information design
  - Typy informácií / dát
  - Štruktúra / skupiny
- Navigation design
  - Spôsob navigácie v štruktúre informácií
- Graphic (visual) design
  - Použitie grafických prostriedkov (farba, obraz, typografia, rozmiestnenie, ...)

Návrh štruktúry

- Navigačná mapa
  - Logický tok interaktívneho rozhrania
  - Ucelený pohľad na štruktúru navigácie
  - Základ pre implementáciu
- Zaužívané spôsoby navigácie

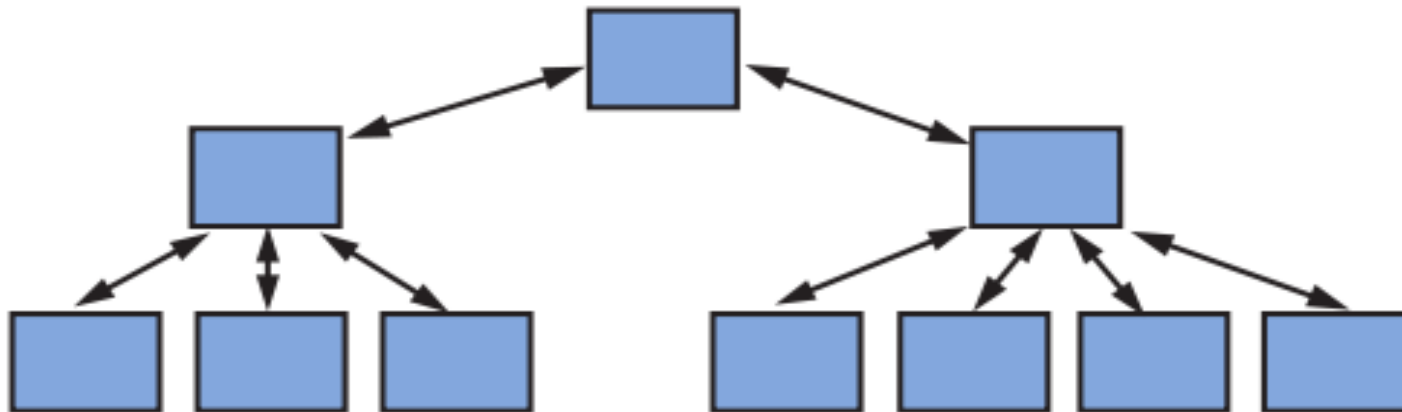
Návrh štruktúry.

- Lineárna navigácia
  - Sekvenčne z jednej obrazovky / informácie k ďalšej

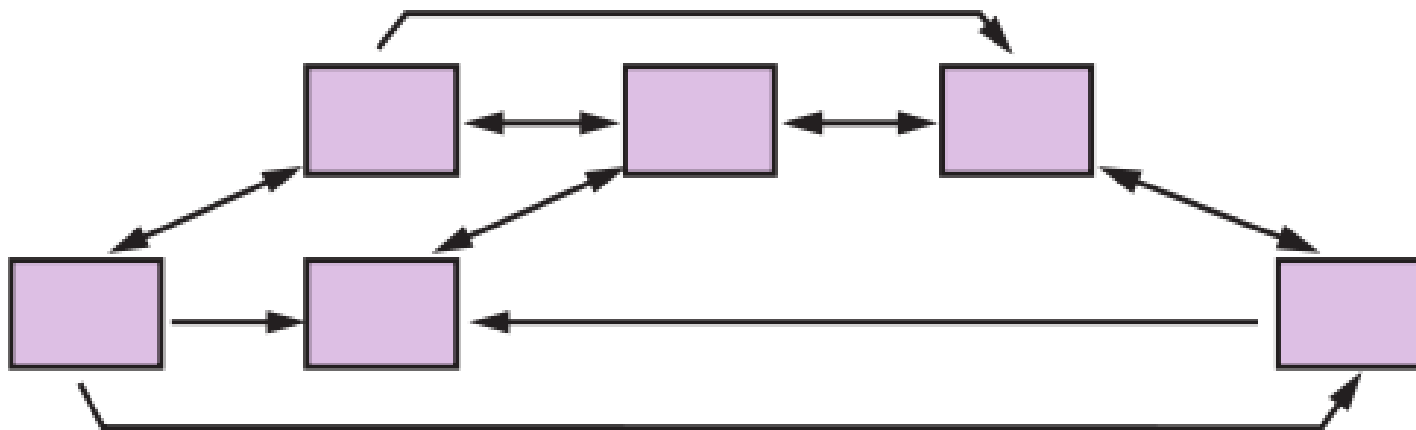
Návrh štruktúry..

- Hierarchická navigácia
  - Lineárna s vetveniami – stromová štruktúra

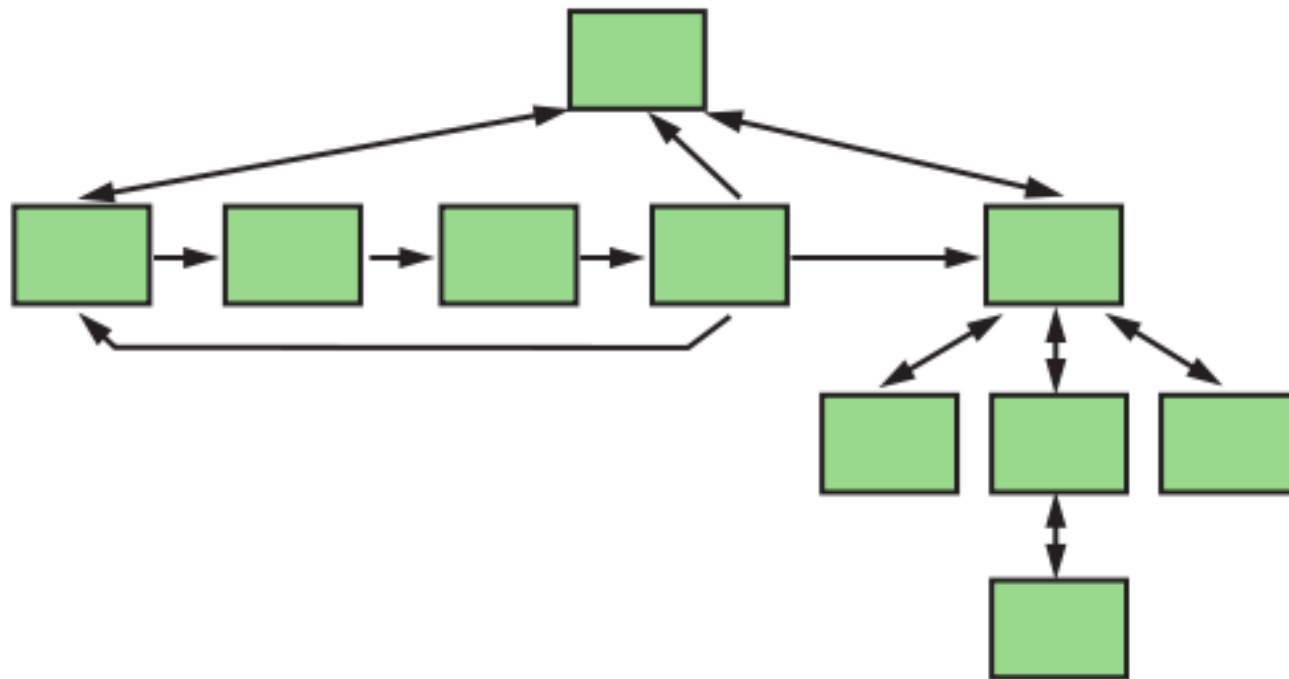
Návrh štruktúry...

- Nelineárna navigácia
  - Volná navigácia bez obmedzení a preddefinovaných ciest

Návrh štruktúry....

- Kombinovaná navigácia
  - Nelineárna, ale miestami obmedzená na lineárnu a/alebo hierarchickú

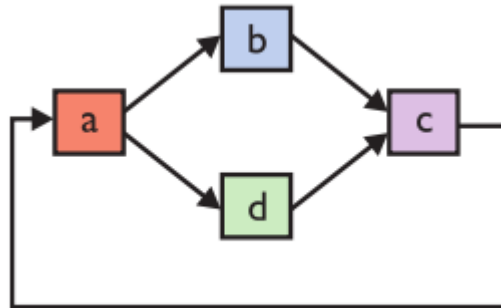

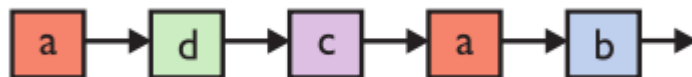
Návrh štruktúry.....

- Štruktúrálna hĺbka navigácie

- Hĺbková štruktúra

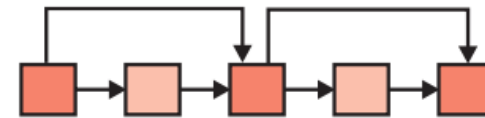

- Povrchová štruktúra

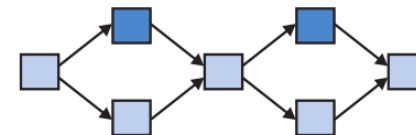

- Príklady

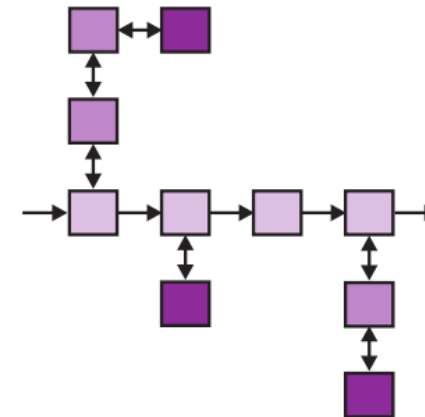
- Sekvenčná s voliteľnými cestami

- Sekvenčná s alternatívnymi cestami

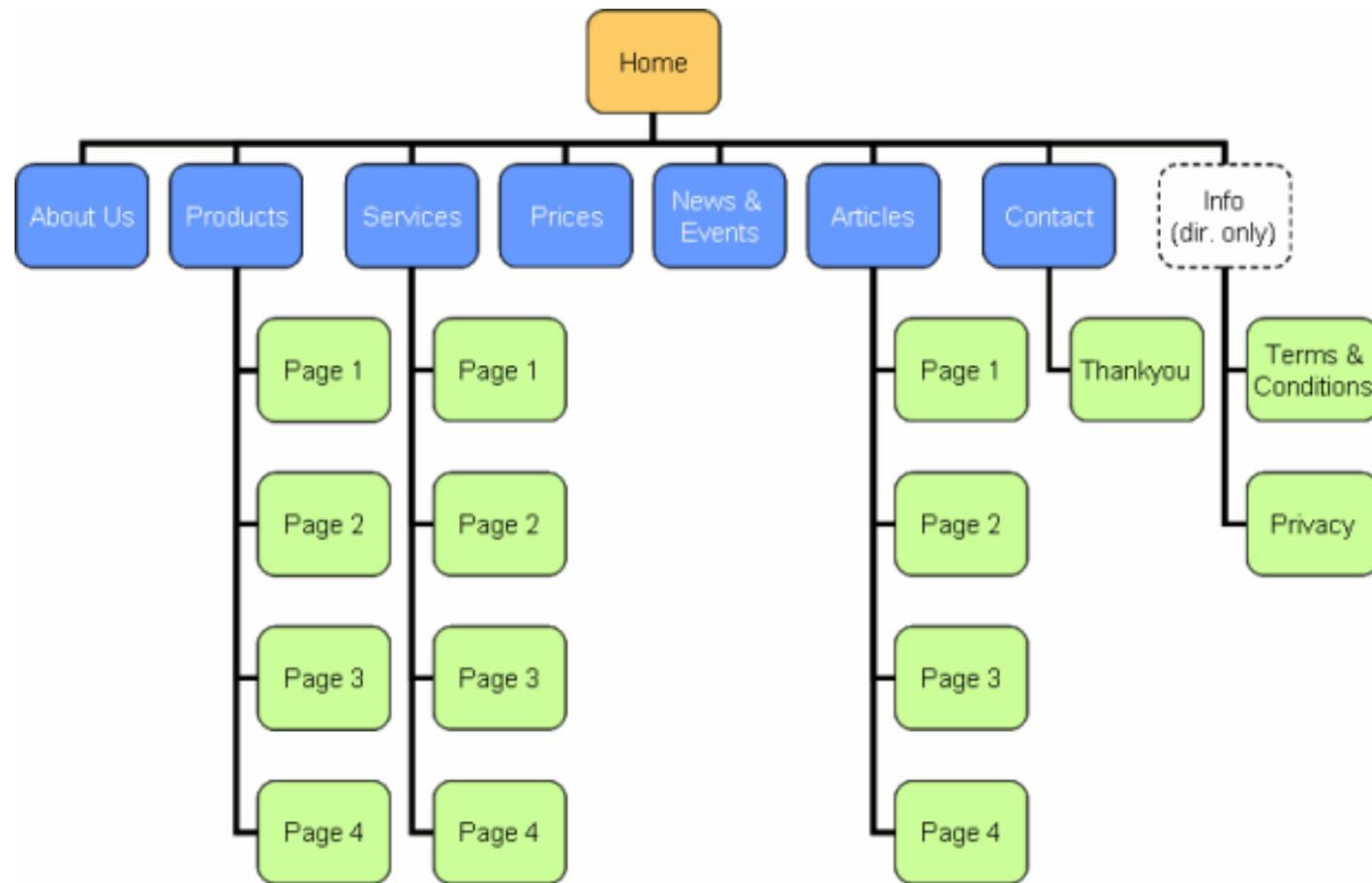
- Sekvenčná s bočnými cestami

Návrh štruktúry.....

- Povrchová štruktúra
  - Pohľad z používateľovej perspektívy
  - Sledovanie používateľovej navigácie
    - Vytváranie profilu používateľa
    - Dynamické prispôsobovanie obsahu
      - **Personalizácia** – v súčasnosti značný trend a výskum

Príklad navigačnej mapy

Home Home Page. Eg www.domain.com/content/main.html

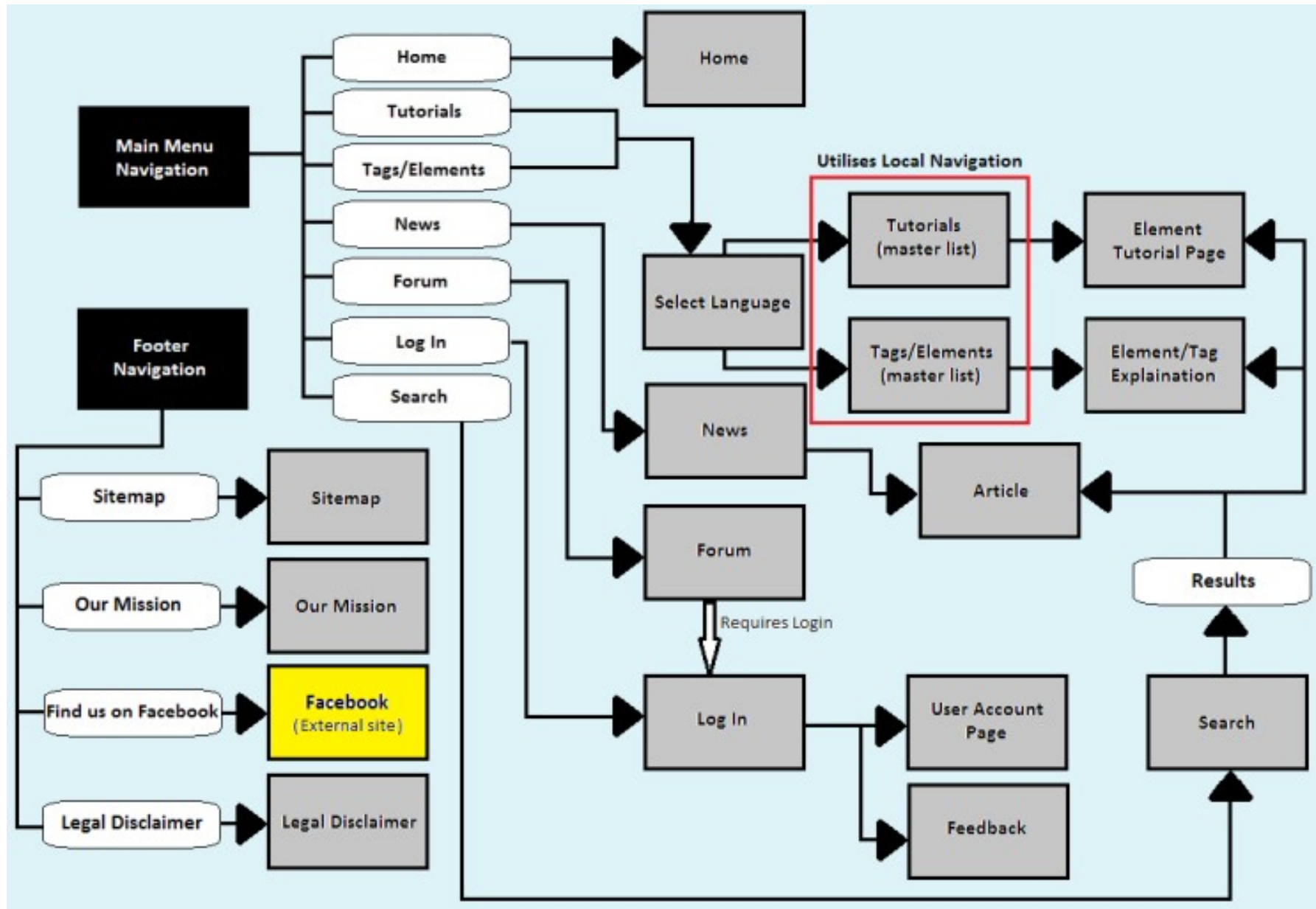

About Top Level Content – Section Main Page. Eg www.domain.com/content/about/main.html

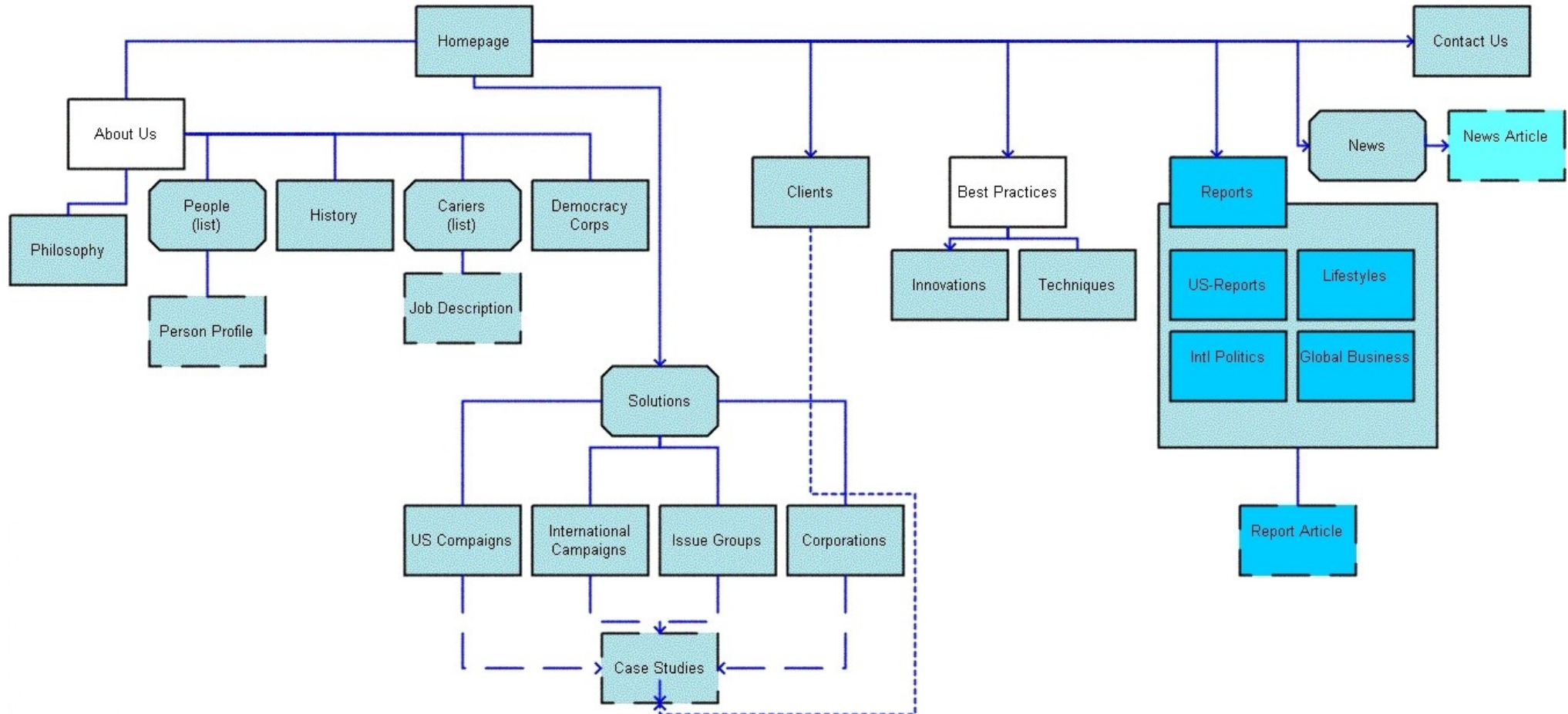

Page Section Content Page. Eg www.domain.com/content/about/page1.html

Príklad navigačnej mapy

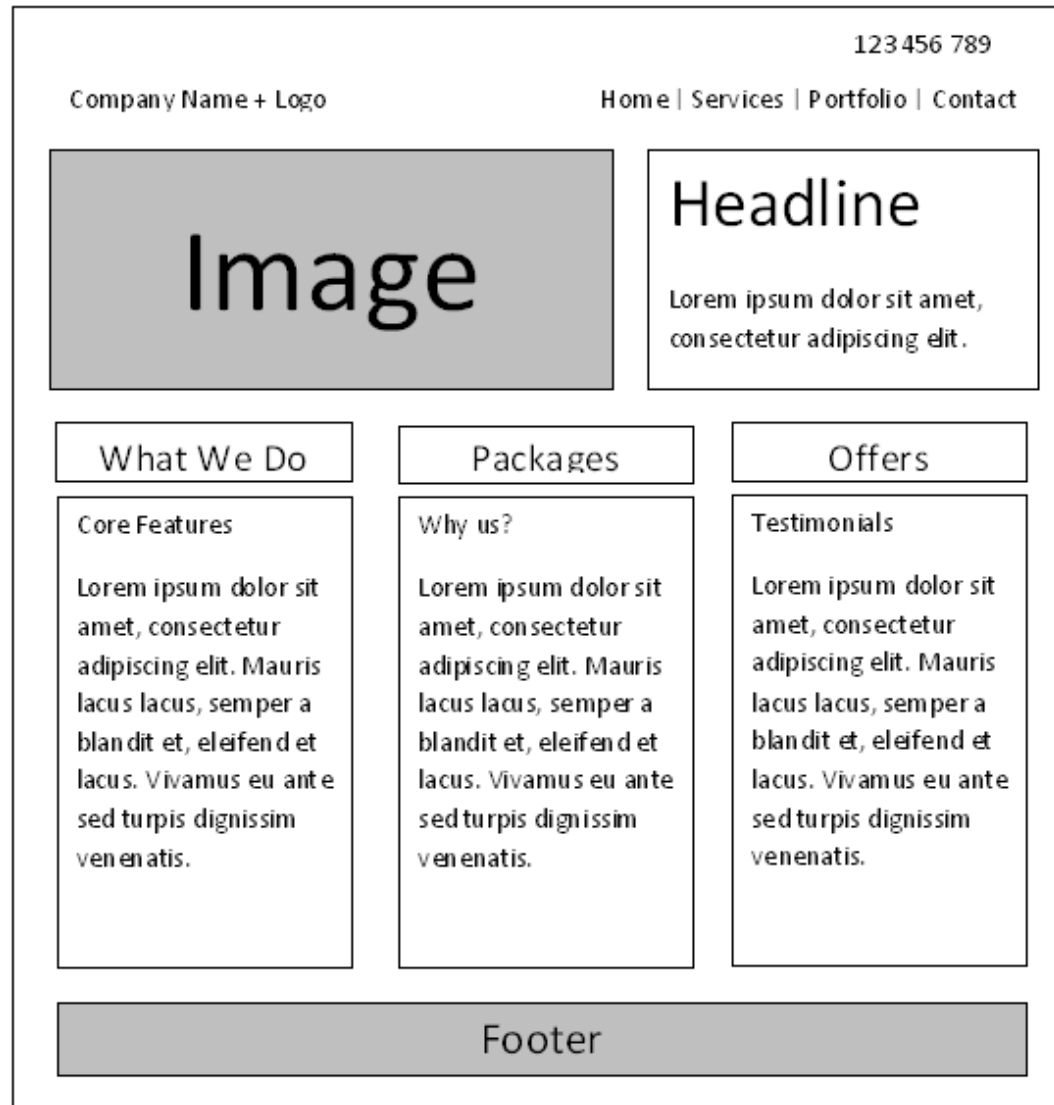
Príklad navigačnej mapy

Navigačná mapa

- Nemá predpísaný vzhľad a pravidlá vytvárania (na rozdiel od napr. UML)
  - Pri tvorbe však treba byť konzistentný, t.j. definovať:
    - typy „krabičiek“ – napr. stránky, tlačítka, ext. stránky
    - typy „šípok“ – napr. navigácia jednosmerná alebo obojsmerná
- a správne ich používať

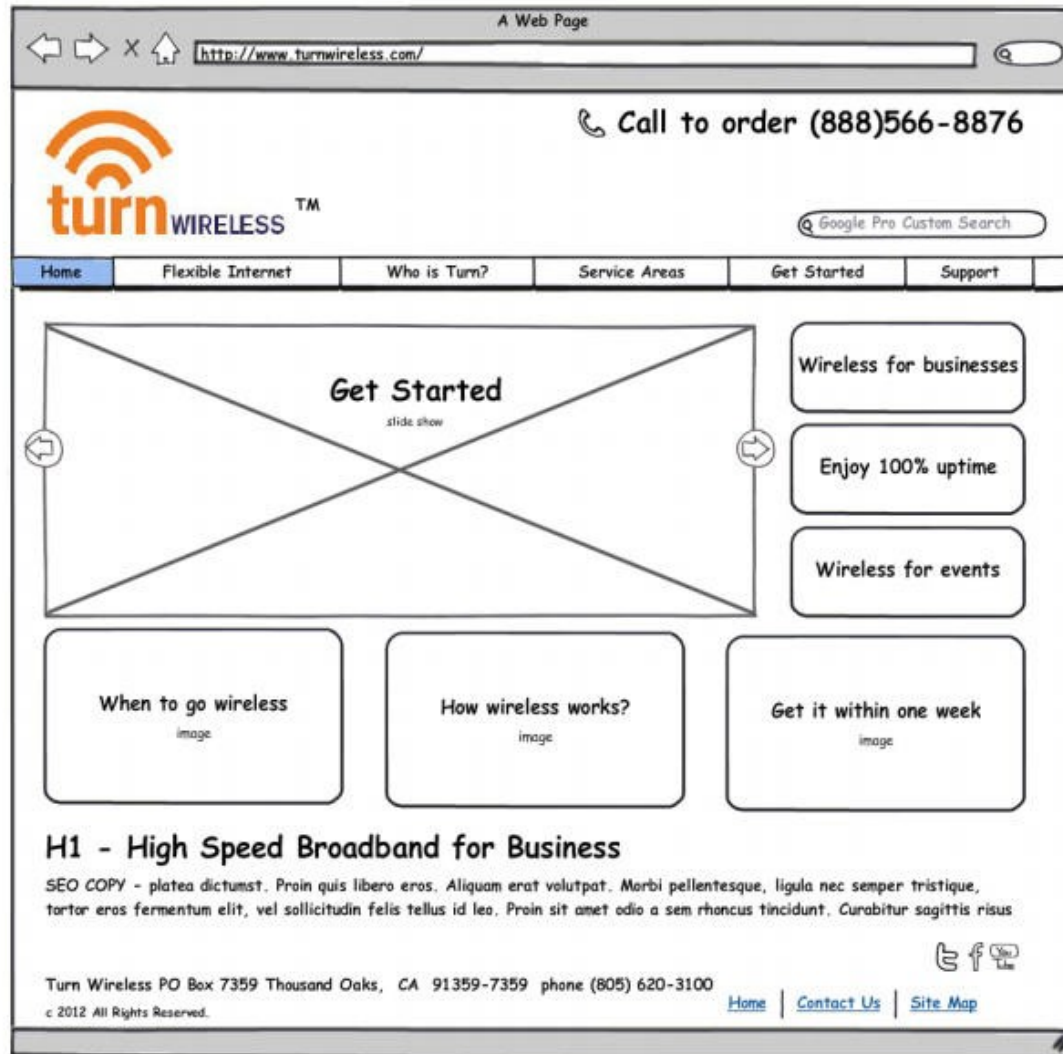
Wireframe návrh stránky

- Zjednodušené zobrazenie štruktúry
  - rámce
  - náhrady za texty, obrázky, grafické prvky ...
- Základné pravidlá dizajnu
  - Zarovnanie, rovnaká veľkosť, ...

Wireframe návrh stránky

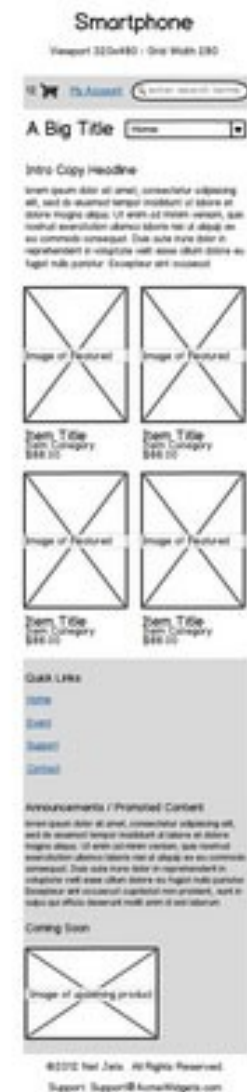
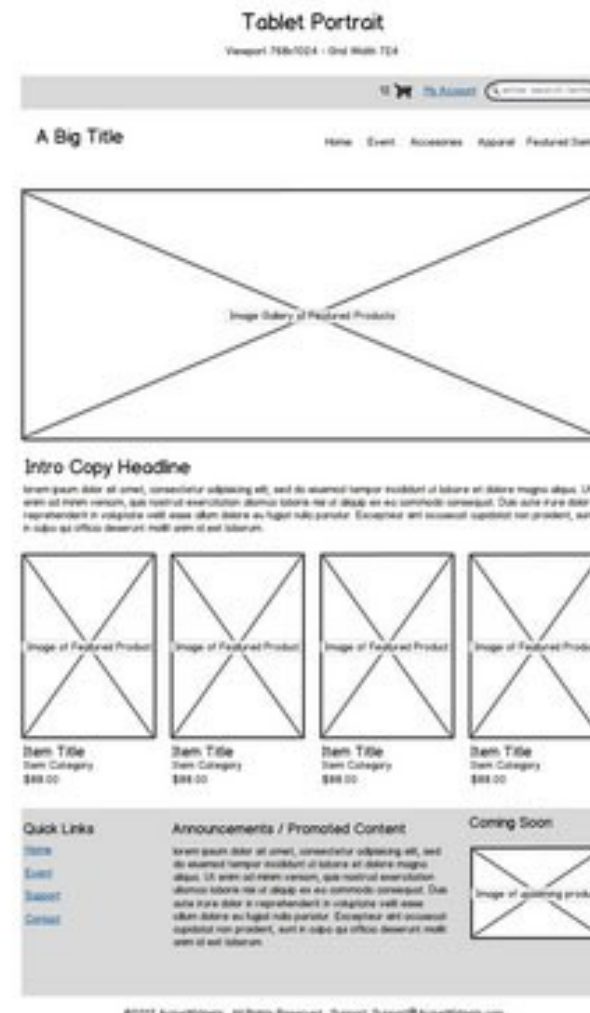
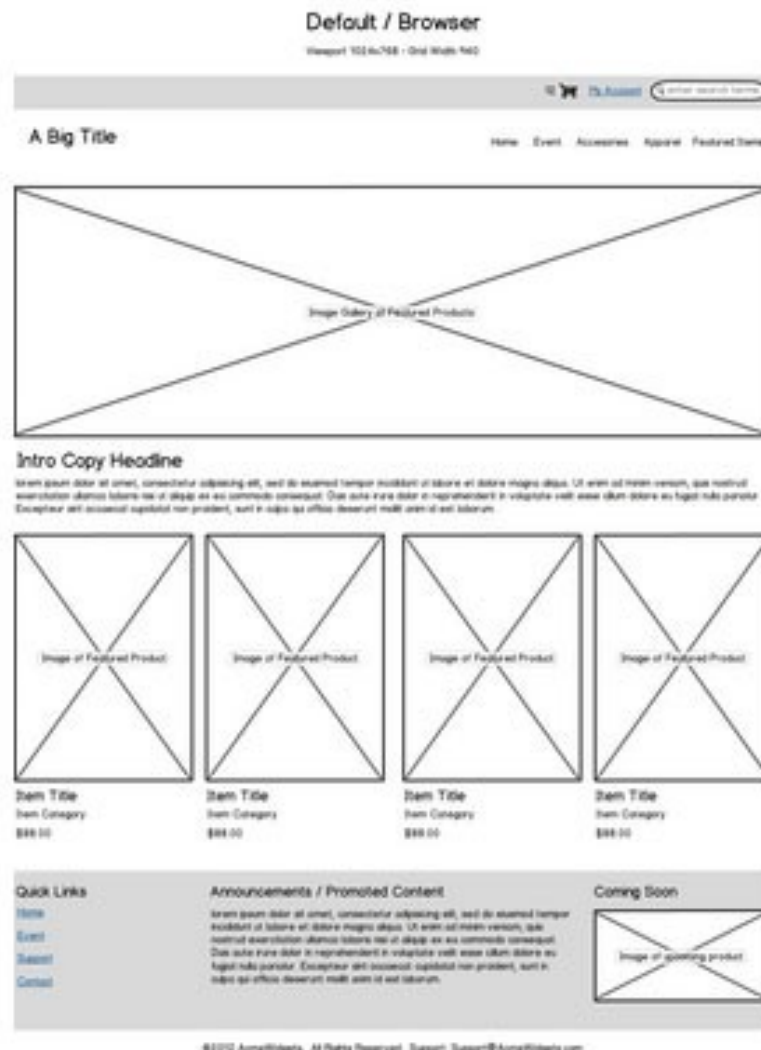

- Podrobnejší návrh
  - zjednodušené grafické prvky
  - navigačné menu
  - veľkosť textu
  - konkrétne texty
  - ...

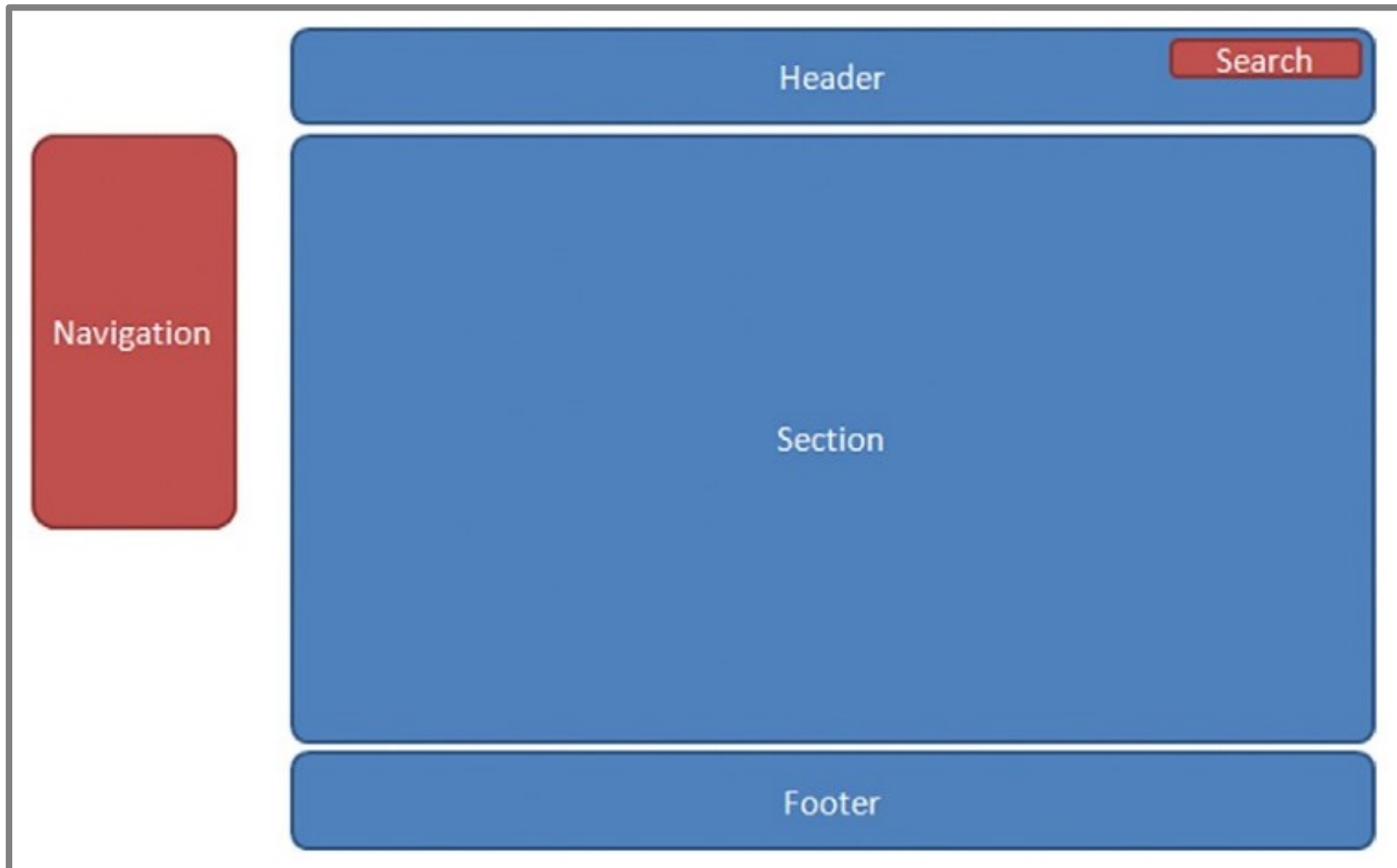

Wireframe návrh stránky

HTML5 - Štruktúra stránky

Nástroje

- Wireframe návrh stránok
  - Moqups.com
  - Gliffy.com
  - Lumzy.com
  - wireframe.cc
  - Pencil
- Navigácia
  - Pencil

Úvod do HTML

Základný dokument

```
<!DOCTYPE html>
```

```
<html>
```

```
<head>
```

```
<title>Titulok dokumentu</title>
```

```
</head>
```

```
<body>
```

Sem príde viditeľný text, obrázky, tabuľky (vlastne všetko, čo uvidíme na obrazovke ;-)

- tu sa vkladajú rôzne HTML elementy

```
</body>
```

```
</html>
```

Základné elementy

<h1>Nadpis 1. úrovne – je najväčší</h1>

<h2>Nadpis 2. úrovne – je menší</h2>

<h3> . . . </h3>

<h4> . . . </h4>

<h5> . . . </h5>

<h6>Najmenší nadpis</h6>

<p>Toto je paragraf obsahujúci text,
ktorý môže pokračovať na ďalšom riadku.</p>

 (zalomenie riadka)

<hr> (horizontálna čiara)

<!-- Takto sa píšú komentáre -->

Formátovacie elementy

tučný text

`<code>zdrojový kód programu</code>`

zvýraznený text

<i>kurzíva</i>

`<kbd>text zobrazený ako vstup z klávesnice</kbd>`

`<pre>predformátovaný text, ktorý`

`zachováva`

`nové riadky</pre>`

<small>text malým písmom</small>

nejaký veľmi dôležitý text

Formátovacie elementy

`<abbr title="Slovenská Technická Univerzita">STU</abbr>`
je skratka.

`<address>Ilkovičova 2, 842 16 Bratislava 4</address>`

`<blockquote>` (citovaný rozsiahly text) `</blockquote>`

`<cite>` (krátka citácia) `</cite>`

`<del>` (zmazaný text) `</del>`

`<ins>` (vložený text) `</ins>`

`<sub>` (dolný index) `</sub>`

`<sup>` (horný text) `</sup>`

Čo ďalej?

- Štúdium elementov, atribútov, pravidiel, ...
  - <http://www.w3schools.com/html>
  - <http://www.w3schools.com/tags>
- HTML5 Reference
  - <http://www.w3.org/TR/html5/>
    - Kap. 4 „The elements of HTML“
- **!!! Skontrolujte si svoje stránky !!!**
  - <http://validator.w3.org/> - HTML
  - <https://jigsaw.w3.org/css-validator/> - CSS

Zhrnutie

- Klúčové poznatky z prednášky
  - Procesy súvisiace s tvorbou multimédií
    - Kto, plánovanie, fázy vývoja produktu
    - Multimedia Authoring, MOD, MUDPY
  - Návrh multimediálnej aplikácie
    - návrh informačný, navigačný, grafický
    - štruktúra a navigácia
    - dizajn stránky
  - HTML
    - Základná kostra HTML súboru a základné elementy

Nabudúce

- Reprezentácia textu a textové dokumenty
  - Kódovanie textu
  - Jednoduchý a štruktúrovaný text
  - Značkovacie jazyky
    - HTML
  - Jazyky opisujúce stránky dokumentov
  - Vedecké dokumenty

Ďakujem za pozornosť